

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **GAME TEAM PLUS spol. s r. o.**, se sídlem náměstí Přátelství 1518/4, Praha 10 - Hostivař, zastoupena JUDr. Vladimírem Škrétou, advokátem se sídlem U Soudu 363, Liberec II – Nové Město, proti žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 619/28, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 – 21,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 - 21, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Podanou kasační stížností se žalobkyně - GAME TEAM PLUS spol. s r. o. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by bylo zrušeno usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 – 21, a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným usnesením ze dne 27. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 - 21, zastavil pro nezaplacení soudního poplatku řízení o žalobě společnosti GAME TEAM PLUS spol. s r. o., kterou se domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí Finančního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 10. 2. 2015, č. j. 883524/15/2010-52524-110443, o námitkách žalobkyně proti nepředepsání úroku z přeplatku podle ust. § 159 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“).

Žalobkyně nezaplatila soudní poplatek za správní žalobu současně s jejím podáním a proto městský soud usnesením ze dne 3. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 - 18, vyzval žalobkyni k úhradě tohoto poplatku ve výši 3.000 Kč v náhradní lhůtě (po poučení o následcích nevyhovění výzvě) a stanovil jí k tomu přiměřenou desetidenní lhůtu ode dne doručení (7. 4. 2015). Žalobkyně však soudní poplatek za podanou žalobu dodatečně nezaplatila nejen do konce stanovené lhůty (17. 4. 2015), ale ani později. Městský soud proto rozhodl usnesením ze dne 27. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 - 21, tak, že řízení zastavil.

Proti tomuto usnesení městského soudu podala žalobkyně - GAME TEAM PLUS spol. s r. o. jako stěžovatelka (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost, kterou opřela o ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Stěžovatelka v podaném mimořádném opravném prostředku především namítla, že před tím, než napadené usnesení městského soudu o zastavení řízení nabylo právní moci (dne 28. 4. 2015), požádala městský soud o osvobození od soudních poplatků dle ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. Z tohoto důvodu proto nebylo možno zastavit řízení o její žalobě. Dne 10. 5. 2015 bylo žalobkyni doručeno sdělení městského soudu ze dne 30. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 - 30, ve kterém byla informována, že o její žádosti o osvobození od soudních poplatků nebylo možno rozhodnout. Je tomu tak proto, že žádost byla soudu doručena v den, kdy nabylo právní moci usnesení městského soudu o zastavení řízení a zákon o soudních poplatcích již neumožňuje městskému soudu, aby své usnesení o zastavení řízení revidoval. Městským soudem vyslovený právní názor a jeho předchozí procesní postup jsou v rozporu se zákonem. Konstantní judikatura se stále přidržuje závěru, že v případě, kdy před nabytím právní moci usnesení o zastavení řízení požádá účastník o osvobození od soudních poplatků, musí správní soud, který toto usnesení vydal, takové rozhodnutí zrušit a rozhodnout o žádosti o osvobození žadatele od soudních poplatků (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2012, č. j. 1 As 74/2011 - 251, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Napadené usnesení městského soudu však bylo i vadně doručeno (toto usnesení bylo doručeno pouze zástupkyni stěžovatelky Ing. Routkové, a nikoliv stěžovateli samotné). Postup městského soudu, který vyzval k úhradě soudního poplatku samotnou stěžovatelku, je proto i zásahem do ústavně zaručeného práva na soudní ochranu. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný Finanční úřad pro hlavní město Prahu v písemném vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že mu nepřísluší posuzovat zákonnost napadeného rozhodnutí. Opravným prostředkem je totiž napadáno výhradně rozhodnutí a jemu předcházející procesní postup městského soudu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené usnesení městského soudu při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že toto usnesení městského soudu je třeba zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Podle ust. § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), je s podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení (dále jen "návrh na zahájení řízení") spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle položky č. 18 bod 2 písm. a) sazebníku soudních poplatků,

pokračování

který je přílohou uvedeného zákona, je žaloba proti rozhodnutí správního orgánu zpoplatněna částkou 3.000 Kč.

Podle ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

Podle ust. § 54 odst. 5 s. ř. s. rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Podle ust. § 55 odst. 5 s. ř. s. o usnesení platí přiměřeně ustanovení o rozsudku.

Nejvyšší správní soud nepovažuje v projednávané věci za spornou otázku, zda stěžovatelce vznikla povinnost uhradit soudní poplatek spolu s podáním správní žaloby, ani okolnost, zda stěžovatelka soudní poplatek za správní žalobu (ve výši 3.000 Kč) uhradila, či nikoliv. Je tomu tak proto, že povinnost uhradit soudní poplatek za správní žalobu vznikl stěžovatelce ze zákona [srov. § 4 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 7 odst. 1 větou první zákona o soudních poplatcích] a že ze strany stěžovatelky nebyl tento poplatek uhrazen ve stanovené lhůtě.

Spornou je jen otázka, zda na straně městského soudu byly splněny zákonné předpoklady k postupu dle ust. § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, podle nichž se zastavuje řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku poplatníkem, či nikoliv.

Nejvyšší správní soud předepisuje, že rozhodnutí městského soudu (zde usnesení ze dne 27. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 - 21) může založit naplnění předpokladů aplikace ust. § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích jen tehdy, bylo-li jeho příjemci rozhodnutí řádně doručeno, popřípadě nejsou-li zde důvodné pochybnosti o právních účincích tohoto doručení a před nabytím právní moci tohoto rozhodnutí nebylo žalobcem (zde stěžovatelkou) požádáno o osvobození od soudních poplatků.

Z obsahu soudního spisu vyplývá, že stěžovatelce, resp. její zástupkyni v řízení před městským soudem, Ing. Routkové, daňové poradkyni, bylo usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 - 21, účinně doručeno do datové schránky dne 28. 4. 2015, v 18:52:23 hod. Žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků ze dne 28. 4. 2015 pak byla městskému soudu doručena téhož dne v 23:06:49 (odesláno z datové schránky Ing. Routkové v 23:06:48 hod.).

Soudní řád správní ani občanský soudní řád nepředepisují, od jakého okamžiku v den doručení nabývá (hodiny/minuty/vteřiny) to které doručované usnesení (zde usnesení o zastavení řízení) právní moci. Je proto třeba vyjít z toho, že okamžikem doručení je zásadně den doručení. Příslušné rozhodnutí potom nabývá právní moci uplynutím posledního okamžiku tohoto dne (hodinově vyjádřeno uplynutím času v 23:59:59). Doručované soudní rozhodnutí tak nabývá právní moci ve 24:00:00 hod. dne, v němž došlo k doručení této písemnosti (uplynutím posledního okamžiku tohoto dne).

V projednávané věci tak bylo shora uvedené usnesení městského soudu doručeno materiálně zástupkyni stěžovatelky dne 28. 4. 2015 v 18:52:23, formálně však nabylo právní moci až ve 24:00:00 hod téhož dne (uplynutím posledního okamžiku tohoto dne).

Naproti tomu žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků, podaná touž zástupkyní, již bylo dříve doručeno usnesení o zastavení řízení, byla účinně doručena do datové schránky městského soudu ve 23:06:49 hod dne 28. 4. 2015.

Pokud tedy právní úprava, která dopadá na řízení před správními soudy výslovně, např. i v souvislosti s rozvojem elektronických komunikací, nezakotví pravidlo, podle kterého splyne okamžik formálního doručení (nabytí právní moci) s materiálním okamžikem doručení písemnosti (zde v 18:52:23 hod), nelze dospět k jinému závěru než takovému, že žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků byla městskému soudu doručena před tím, než usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 – 21 nabylo právní moci. Na tom nic nemění ani okolnost, že toto usnesení bylo v materiálním slova smyslu doručeno zástupkyni stěžovatelky dříve, nežli požádala o osvobození od soudních poplatků. Jakkoliv se tedy podání žádosti stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků může jevit jako účelové, nutno konstatovat, že k podání této žádosti došlo ještě před nabytím právní moci přezkoumávaného usnesení městského soudu.

K totožným právním závěrům dospěl Nejvyšší správní soud již dříve.

Nejprve vyslovil ve svém rozsudku ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 172, právní názor, že: *II. Rozhodnutí soudu ve věci správního soudnictví nabyvá právní moci (§ 54 odst. 5 a § 55 odst. 5 s. ř. s.) dnem, kdy bylo doručeno účastníkům, a to uplynutím posledního okamžiku tohoto dne*“ a v rozsudku ze dne 4. 1. 2012, č. j. 1 As 74/2011 - 251, další právní názor, že *„I. Pokud účastník řízení doručí krajskému soudu žádost o osvobození od soudních poplatků ve stejný den, kdy mu bylo doručeno usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, zruší krajský soud usnesení o zastavení řízení (§ 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) a rozhodne o žádosti účastníka o osvobození od soudních poplatků. II. Vydat rozhodnutí o zastavení řízení o kasační stížnosti pro nezaplacení soudního poplatku je v příslušnosti krajského soudu (§ 9 odst. 1 ve spojení s § 3 odst. 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích)“* (oba citované rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz.)

Nejvyšší správní soud proto z uvedeného důvodu zrušil napadené usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2015, č. j. 11 Af 16/2015 – 21, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s.).

V tomto řízení bude na městském soudu, aby nejprve rozhodl o žádosti stěžovatelky na její osvobození od soudních poplatků, a teprve po té vydal rozhodnutí, které bude odpovídat zákonu.

Podle ust. § 110 odst. 4 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud (Městský soud v Praze) vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.

pokračování

Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje kasační soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. června 2015

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu